

ประมวลกฎหมาย อาญา

ฉบับใช้งานและประกอบการศึกษา

อัปเดตประมวลกฎหมายอาญาและคำอธิบาย
มีคำอธิบายมาตราที่สำคัญ และออกสอบบ่อยครั้ง
อ้างอิงคำพิพากษาศาลฎีกาประกอบคำอธิบาย

เหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ศ. วิกรณ์ รัชชปวงชน
รศ. ภัฏฐิญา สิริบรรพิตพัฒน์ / รศ. วิมาน กฤตพลวิมาน

สารบัญ

—◊ ประมวลกฎหมายอาญา ◊—

มาตรา หน้า

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑	บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป	๑-๑๐๑	๑
หมวด ๑	บทนิยาม	๑	๑
หมวด ๒	การใช้กฎหมายอาญา	๒-๑๗	๔
หมวด ๓	โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย	๑๘-๕๘	๑๐
ส่วนที่ ๑	โทษ	๑๘-๓๘	๑๐
ส่วนที่ ๒	วิธีการเพื่อความปลอดภัย	๓๙-๕๐	๑๗
ส่วนที่ ๓	วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ	๕๑-๕๘	๒๑
หมวด ๔	ความรับผิดชอบในทางอาญา	๕๙-๖๙	๒๔
หมวด ๕	การพยายามกระทำความผิด	๗๐-๗๒	๓๑
หมวด ๖	ตัวการและผู้สนับสนุน	๗๓-๗๙	๓๑
หมวด ๗	การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง	๘๐-๙๑	๓๔
หมวด ๘	การกระทำความผิดอีก	๙๒-๙๔	๓๔
หมวด ๙	อายุความ	๙๕-๑๐๑	๓๖
ลักษณะ ๒	บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ	๑๐๒-๑๐๖	๓๘

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะ ๑	ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร	๑๐๗-๓๖๖/๔	๓๙
หมวด ๑	ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	๑๐๗-๑๑๒	๓๙
หมวด ๒	ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร	๑๑๓-๑๑๘	๔๑

	มาตรา	หน้า
หมวด ๓	ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ภายนอกราชอาณาจักร	๑๑๙-๑๒๙ ๔๓
หมวด ๔	ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ	๑๓๐-๑๓๕ ๔๕
ลักษณะ ๑/๑	ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย	๑๓๕/๑-๑๓๕/๔ ๔๖
ลักษณะ ๒	ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง	๑๓๖-๑๖๖ ๔๗
หมวด ๑	ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	๑๓๖-๑๔๖ ๔๗
หมวด ๒	ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ	๑๔๗-๑๖๖ ๕๐
ลักษณะ ๓	ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม	๑๖๗-๒๐๕ ๕๔
หมวด ๑	ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม	๑๖๗-๑๙๙ ๕๔
หมวด ๒	ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม	๒๐๐-๒๐๕ ๖๐
ลักษณะ ๔	ความผิดเกี่ยวกับศาสนา	๒๐๖-๒๐๘ ๖๒
ลักษณะ ๕	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน	๒๐๙-๒๑๖ ๖๒
ลักษณะ ๖	ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน	๒๑๗-๒๓๙ ๖๔
ลักษณะ ๗	ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง	๒๔๐-๒๖๙/๑๕ ๖๙
หมวด ๑	ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา	๒๔๐-๒๔๙ ๖๙
หมวด ๒	ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตั๋ว	๒๕๐-๒๖๓ ๗๑
หมวด ๓	ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร	๒๖๔-๒๖๙ ๗๓
หมวด ๔	ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	๒๖๙/๑- ๒๖๙/๗ ๗๕
หมวด ๕	ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง	๒๖๙/๘- ๒๖๙/๑๕ ๗๖
ลักษณะ ๘	ความผิดเกี่ยวกับการค้า	๒๗๐-๒๗๕ ๗๘
ลักษณะ ๙	ความผิดเกี่ยวกับเพศ	๒๗๖-๒๘๗/๒ ๗๙
ลักษณะ ๑๐	ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	๒๘๘-๓๐๘ ๘๙
หมวด ๑	ความผิดต่อชีวิต	๒๘๘-๒๙๔ ๘๙
หมวด ๒	ความผิดต่อร่างกาย	๒๙๕-๓๐๐ ๙๐
หมวด ๓	ความผิดฐานทำให้แท้งลูก	๓๐๑-๓๐๕ ๙๒
หมวด ๔	ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือคนชรา	๓๐๖-๓๐๘ ๙๓

	มาตรา	หน้า
ลักษณะ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง	๓๐๙'-๓๓๓	๙๔
หมวด ๑ ความผิดต่อเสรีภาพ	๓๐๙'-๓๒๑/๑	๙๔
หมวด ๒ ความผิดฐานเปิดเผยความลับ	๓๒๒-๓๒๕	๙๘
หมวด ๓ ความผิดฐานหมิ่นประมาท	๓๒๖-๓๓๓	๙๙
ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	๓๓๔-๓๖๖	๑๐๑
หมวด ๑ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์	๓๓๔-๓๓๖	๑๐๑
หมวด ๒ ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์	๓๓๗-๓๔๐	๑๐๔
หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง	๓๔๑-๓๔๘	๑๐๗
หมวด ๔ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้	๓๔๙-๓๕๑	๑๐๙
หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก	๓๕๒-๓๕๖	๑๐๙
หมวด ๖ ความผิดฐานรับของโจร	๓๕๗	๑๑๐
หมวด ๗ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน	๓๕๘-๓๖๑	๑๑๑
หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก	๓๖๒-๓๖๖	๑๑๒
ลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ	๓๖๖/๑-๓๖๖/๔	๑๑๓

ภาค ๓ ลหุโทษ

๓๖๗-๓๙๘ ๑๑๕

คำอธิบายมาตราสำคัญ

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป	๑-๑๐๔	๑๒๑
ภาค ๒ ความผิด	๑๑๓-๓๖๖/๔	๑๖๘

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือทางตัวเลขใดๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ในทำนองเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

(๑๕) “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย

(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับความตอบแทนหรือไม่

(๑๗) “สื่อลามกอนาจารเด็ก” หมายความว่า วัตถุหรือสิ่งทีแสดงให้รู้หรือเห็นถึงการกระทำทางเพศของเด็กหรือกับเด็กซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี โดยรูป เรื่อง หรือลักษณะสามารถสื่อไปในทางลามกอนาจาร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือรูปแบบอื่นใดในลักษณะทำนองเดียวกัน และให้หมายความรวมถึงวัตถุหรือสิ่งต่างๆ ข้างต้นที่จัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์หรือในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่สามารถแสดงผลให้เข้าใจความหมายได้

(๑๘) “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น

มาตรา ๕๑ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำแถลงของ พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่า ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งที่ ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๖ ศาลอาจตัดเงินเดือนผู้กระทำความผิด หรือจะกำหนดการ ลงโทษที่ยังไม่ได้กำหนดหรือลงโทษซึ่งรอไว้วันก็ได้

มาตรา ๕๒ เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำแถลงของ โจทก์หรือเจ้าพนักงานว่า ภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๕๖ ผู้ที่ถูกศาล พิพากษาได้กระทำความผิดอันมิใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิด ลหุโทษ และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น ให้ศาลที่พิพากษาคดี หลังกำหนดโทษที่รอการกำหนดไว้ในคดีก่อนบวกเข้ากับโทษในคดีหลัง หรือบวก โทษที่รอการลงโทษไว้ในคดีก่อนเข้ากับโทษในคดีหลัง แล้วแต่กรณี

แต่ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา ๕๖ ผู้นั้นมีได้กระทำความผิด ดังกล่าวมาในวรรคแรก ให้ผู้นั้นพ้นจากการที่จะถูกกำหนดโทษ หรือถูกลงโทษใน คดีนั้น แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

ความรับผิดในทางอาญา

มาตรา ๕๓ บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้น แต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดชอบเมื่อได้กระทำ โดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา

กระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและในขณะเดียวกัน ผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น

ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำ ประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้

(๓) ไขขาวแพร่หลายซึ่งข้อความเท็จเพื่อให้เสียความเชื่อถือในสถานที่ การค้า สินค้า อุตสาหกรรมหรือพาณิชย์การของผู้หนึ่งผู้ใด โดยมุ่งประโยชน์แก่ การค้าของตน

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ความผิดตามมาตรา นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็น เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดนำเข้าไปในราชอาณาจักร จำหน่ายหรือเสนอจำหน่าย ซึ่ง สินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใดๆ ดังบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๑๒ (๑) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียน เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา ๒๑๓ หรือมาตรา ๒๑๔ ต้องระวาง โทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ

ลักษณะ ๙

ความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา ๒๑๖ ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ โดยใช้ กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่น นั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับ ตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่า ผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการ โทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่า ที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติแทน การลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกและคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรส ฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

มาตรา ๒๗๗ ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามี ของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกิน สิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืน หรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะ เป็นการโทรมเด็กหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต

คำอธิบายมาตราสำคัญ

ภาค ๑

บทบัญญัติทั่วไป

มาตรา ๑

มาตรา ๑ เป็นเรื่องนิยามศัพท์ ประมวลกฎหมายอาญานิยามคำศัพท์เป็นการเฉพาะไว้ ๑๕ คำ ซึ่งจะได้ยกที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

“โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น เช่น จำเลยที่ ๒ ลงชื่ออนุมัติให้จ่ายเงิน ค่าครุภัณฑ์ทั้งหมด ทั้งที่ผู้ขายส่งมอบครุภัณฑ์เพียง ๑๑ รายการ ยังขาดอีก ๖ รายการ เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขายที่อนุมัติให้จ่ายค่าซื้อครุภัณฑ์ทั้งที่ผู้ขายส่งมอบไม่ครบตามสัญญา เป็นการแสวงหาประโยชน์เพื่อผู้อื่นโดยไม่ชอบ ไม่ว่าผู้ขายจะรู้หรือไม่ก็ตาม ถือว่าจำเลยที่ ๒ แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ ด้วยกฎหมายสำหรับผู้อื่น เป็นการกระทำโดยทุจริต ตาม ปอ. มาตรา ๑ (๑) (ฉ. ๘๐๖๕/๒๕๕๖) เป็นต้น

“ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและรถรางที่มีรถเดินสำหรับประชาชน โดยสารด้วย เช่น เจ้าของที่ดินปล่อยให้สาธารณชนใช้ที่ดินสัญจรไปมาเพื่อไปสู่ ทางถนนมาเป็นเวลาหลายสิบปีแล้ว แม้ไม่ปรากฏว่าได้มีการอุทิศที่ดินให้เป็นทาง สาธารณะโดยตรง ก็ถือได้ว่าเป็นการอุทิศโดยปริยาย (ฉ. ๑๑๓๘ - ๑๑๓๙/๒๕๐๑)

“**สาธารณสถาน**” หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ เช่น จำเลยลักหรือยักยอกทรัพย์ของวัด โดยหรือโดยหมายของวัด อยู่ในพยานและบาตรวางอยู่บนชั้น ๓ ของอาคารเจษฎาบดินทร์ ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปเพื่อให้ประชาชนมากราบไหว้สักการบูชาภายในวัด สถานที่เกิดเหตุจึงเป็นสถานที่ซึ่งประชาชนทั่วไปมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ จึงเป็นสาธารณสถานตาม ปอ. มาตรา ๑ (๓) (พ. ๕๔๕๖/๒๕๕๓) เป็นต้น

“**เคหสถาน**” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม เช่น หลังคาบ้านถือเป็นบริเวณของที่ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย การที่จำเลยที่ ๑ ปีนขึ้นไปบนหลังคาบ้านผู้อื่นในยามวิกาลตามอำเภอใจโดยไม่บอกกล่าวหรือขออนุญาตเจ้าของบ้านก่อน จึงเป็นการเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่น ตาม ปอ. มาตรา ๑ (๑) (พ. ๓๘๒๔/๒๕๕๖) เป็นต้น

“**กระทำชำเรา**”

๑. เป็นการสนองความใคร่ของผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย
๒. เป็นการกระทำโดยใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำคือการสอดใส่
๓. เป็นการกระทำต่ออวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น ผู้อื่นในที่นี้จะเป็นชายหรือหญิงก็ผิดทั้งหมด

มาตรา ๒

มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง เป็นเรื่องกฎหมายอาญาต้องมีบทบัญญัติความผิดและโทษไว้ในขณะกระทำ กล่าวคือ บุคคลจะต้องรับโทษทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ หากเป็นบทบัญญัติที่ถูกยกเลิกไปแล้ว เช่น การชำเราผิดธรรมดาตามนุษย์ เป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ มาตรา ๒๕๒ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว จึงนำความผิดฐานชำเราผิดธรรมดาตามนุษย์มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำในปัจจุบันมิได้ เป็นต้น

มาตรา ๒๗๗ วรรค ๔ ถ้าการกระทำความผิดตาม วรรค ๑ หรือ ๒ โดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดจริงหรือโดยใช้อาวุธ หรือกระทำในลักษณะ โทรมหญิงคือมีผู้กระทำซ้ำเรามากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป หรือกระทำกับเด็กชาย ในลักษณะเดียวกันก็จะต้องรับโทษหนักขึ้น

มาตรา ๒๗๘

องค์ประกอบความผิดมีดังนี้

องค์ประกอบภายนอก

๑. ผู้ใด
๒. กระทำอนาจาร
๓. แก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี
๔. โดย
 - ๔.๑ ชูเชี่ยวด้วยประการใดๆ
 - ๔.๒ ใช้กำลังประทุษร้าย
 - ๔.๓ บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือ
 - ๔.๔ ทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น

องค์ประกอบภายใน

เจตนา

อธิบาย

มาตรา ๒๗๘ เป็นความผิดฐาน “กระทำอนาจารบุคคลอายุกว่า ๑๕ ปี” ซึ่ง พ้นจากความเป็นเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่และคนชรา โดยกระทำอนาจารเป็นการกระทำ ที่ไม่ถูกต้องสมควรในทางประเพณี เช่น การกอด จูบ ลูบ คลำ ที่ไม่ถึงการ กระทำซ้ำเร ซึ่งจะต้องชูเชี่ยวด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคล

องค์ประกอบภายนอก

๑. ผู้ใด

๒. กระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม

๓. ศพ

องค์ประกอบภายใน

เจตนา

คำอธิบาย

“กระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม” หมายความว่า กระทำด้วยประการใดๆ ก็ได้ อาจกระทำด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร กิริยาท่าทาง หรือประการอื่นที่เป็นการแสดงต่อการดูถูกดูแคลน สบประมาท คำว่า ดูหมิ่น มีความหมายในลักษณะเช่นเดียวกับความผิดดูหมิ่นซึ่งหน้า ตาม ปอ. มาตรา ๓๙๓ ต่างกันที่ ปอ. มาตรา ๓๖๖/๔ เป็นการกระทำต่อศพ เช่น คำว่าชิงหามาเกิดตาย ชะกั๊ดี ประณามว่าเป็นสัตว์เลื้อยคลาน เป็นแมงดา ให้ของลับแก่ศพ ยกสั้นเท้าใส่ศพ เป็นต้น

“เจตนา” ผู้กระทำได้ต้องมีเจตนาธรรมดา ตาม ปอ. มาตรา ๕๙

ข้อสังเกต

การดูหมิ่นเหยียดหยามศพโทษหนักว่าดูหมิ่นบุคคลทั่วไป ซึ่งดูหมิ่นบุคคลทั่วไป ตาม ปอ. มาตรา ๓๙๓ มีโทษเพียงจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเป็นโทษเบา เจ้าพนักงานมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ แต่การดูหมิ่นศพมีโทษสูงกว่า คือ จำคุกไม่เกิน ๓ เดือน ปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้เพราะมาตรา ๓๖๖/๔ ผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วควรได้รับความเคารพนับถือ ได้รับการอโหสิกรรม กฎหมายจึงคุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัวของผู้ตาย ชื่อเสียงเกียรติคุณของผู้ตาย รวมทั้งเพื่อคุ้มครองความสงบสุขของสังคมโดยรวม